

Bredbandsstrategi för Örnsköldsviks kommun

Antagen av kommunstyrelsen § 100/2022
Inväntar beslut i övriga nämnder och Rodret i Örnsköldsvik AB

Dokumentnamn: Bredbandsstrategi för Örnsköldsviks kommun		Ärendebeteckning: Kst/2022:135
Dokumentägare: Digitaliseringschef, KLF	Dokumentansvarig: Utvecklingsavdelningen, KLF	Publiceras: Intern och extern webb
Ersätter dokument:	Revideras: Vid behov	Utvärderas: Årligen
Relaterade dokument: Kst/2017:712 Digitaliseringspolicy för Örnsköldsviks kommun Kst/2017:712 Digitaliseringsstrategi för Örnsköldsviks kommun		
Målgrupp: Kommunen		

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte och målbild.....	2
Målbild	3
Kommunal målsättning	3
Nuläge och grundförutsättningar.....	3
Tillgång till bredband	4
Finansiering.....	5
Metod och omvärldsanalys.....	6
Strategiska fokusområden	7
Strategiskt Fokusområde 1	8
Strategiskt Fokusområde 2	9
Strategiskt Fokusområde 3	10
Strategiskt Fokusområde 4	11
Strategiskt Fokusområde 5	12
Strategiskt Fokusområde 6	13
Strategiskt Fokusområde 7	14
Strategiskt Fokusområde 8	15
Kommunens roll.....	16
Kommunens åtagande	16
Avgränsning samt förhållningssätt till övriga styrdokument	16
Styrning och ledning	17
Bilaga 1 Bredbandslyftet	18
Bilaga 2 Kartläggning	21
Bilaga 3 Omvärldsanalys.....	23
Bilaga 4 Matris över målsättningar och strategiska fokusområden.....	24
Bilaga 5 Strategiska fokusområden.....	26

Inledning

Utvecklingen av bredband är en förutsättning för framtidens digitala tjänster, det finns det enighet om, på såväl nationell, regional som lokal nivå. Däremot råder osäkerhet om vad bredband kommer användas till år 2030 eller vilka tjänster som kommer att levereras. Det vi idag med säkerhet kan säga är att ett utbyggt bredbandsnät kommer att behöva bära en stor mängd tjänster och leverera det till medborgare i hela geografiska kommunen. I både tätort eller landsbygd och till fastboende såväl som fritidsbostäder. God geografisk mobiltäckning och mobila lösningar kommer även vara en viktig del av lösningen för att framtidens digitala tjänster ska nå hela befolkningen, företag och verksamheter i kommunen. Tillgång till bredband med hög kvalitet och hastighet är en grundförutsättning för effektiv förvaltning, företagande, sysselsättning och inte minst för att förenkla vardagen för medborgare och företag. Det är viktigt att alla i Örnsköldsviks kommun har möjlighet att ta del och dra nytta av det digitala samhälle som växer fram.

Digitaliseringspolicyn anger att Örnsköldsviks kommunkoncern ska ta vara på digitaliseringens möjligheter för att skapa störst nytta och en enklare vardag för de som bor och verkar i kommunen. Detta innebär att koncernen behöver skapa förutsättningar för de kommunala verksamheterna att fortsatt genomföra omställningen, där bredbandet är en grundförutsättning.

Strategin pekar ut riktningen för Örnsköldsviks kommunkoncerns arbete kopplat till utbyggnad av bredband i den geografiska kommunen och för de strategiska fokusområden som kommer bidra till uppfyllelse av strategin. En viktig grund i arbetet är att nå de nationella målen inför 2023 där hela Sverige bör ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet och 2025 där 98% av hela Sverige bör ha tillgång till snabbt bredband, men även att nå de europeiska målen som sträcker sig fram till 2030. Kommunledningsförvaltningen ansvarar för strategin och dess genomförande. En viktig framgångsfaktor kommer att vara samverkan mellan olika parter. Regionen är en viktig samarbetspartner utifrån deras ansvar för genomförandet av den regionala bredbandsstrategin och dess aktivitetsplaner. En annan viktig framgångsfaktor är det gemensamma arbetet med Övik Energi AB för att bidra till de nationella målen.

Strategin pekar ut ett antal konkreta åtgärder samt mätbara mål för att nå kommunens målsättning, kommunens roll för att uppnå de nationella målen innebär i grunden två viktiga uppdrag. Det är att säkerställa en långsiktig finansiering för att aktivt bidra till utbyggnad och en ökad förståelse hos medborgare för att höja andelen som är anslutna. Till detta behöver även kontinuerlig omvärldsbevakning och nära samverkan med nyckelaktörer genomföras för att nå måluppfyllelse.

Syfte och målbild

Syftet med den kommunala bredbandsstrategin är att ge en inriktning för kommunkoncernen. Med tydliga mål bidra till de regionala, nationella och europeiska målsättningarna, samt att ge vägledning i det fortsatta arbetet för att nå ett uppkopplat samhället.

Målbild

De nationella målen för tillgång till bredband är utgångspunkten för det fortsatta arbetet i kommunen, vilka innebär att:

2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet

2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband, vilket innebär att:

- 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s
- 1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s
- 0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s.

I regeringens bredbandsstrategi framgår att bredbandsmålet för 2025, innebär att hushållen och företagen bör ha fiber eller motsvarande i sin absoluta närhet, vilket benämns som tillgång till bredband. Nedbrutet innebär det en kostnad på max 40 000 kr för en fastighet att ansluta sig.

Som en del i processen med framtagandet av strategin genomfördes en genomlysning av kommunens tillgång på bredband i samband med Bredbandslyftet 2021 via PTS. Utifrån de slutsatserna har mål för den geografiska kommunen tagits fram till 2025 och 2030. Då kommunens fritidshus ligger lågt i anslutningsgrad kan vikten av uppkopplad fritidshus inte nog understrykas. Fritidshusturismen bidrar till den lokala ekonomin och kommer att öka.

Kommunal målsättning

Fram till 2025 ska kommunen och berörda aktörer verka för att bidra till de nationella målen via planering för utbyggnad och anslutningar, både i tätort och i landsbygd:

- åtta av tio av hushåll och företag och att fyra av tio fritidshus inom den geografiska kommunen ska vara anslutna till bredband.
- bidra till att tillgången till stabila mobila tjänster av god kvalitet finns inom hela geografiska kommunen via utveckling av 5G och nödvändig etablering av samhällsmaster.

Fram till 2030 ska kommunen och berörda aktörer bidra till långsiktiga regionala, nationella och europeiska målen uppfylls:

- Det långsiktiga målet fram till 2030 kommer att möjliggöras allt efter den fysiska uppkopplingen uppnås. Vägledningen för arbetet mellan 2025 och 2030 hämtas i de åtta strategiska fokusområdena med vägval och målsättningar för att möjliggöra framtidens digitala utveckling för såväl medborgare, näringslivet och kommunkoncernens verksamheter.

Nuläge och grundförutsättningar

Utbyggnad av bredband inom den geografiska kommunen har bedrivits i olika former, både fiberföreningar, marknadsaktörer och Övik Energi har bidragit till utbyggnaden av bredband. I början av 2000-talet byggdes de första ortsammanbindande näten och kommunen fick via offentliga medel, ”Rosengrenpengarna” möjlighet att koppla upp medborgare både genom fiber

och ADSL. Följande bidragsomgång initierades via Europeiska unionens och landsbygdsprogrammet. Kommunen stöttade då ett antal fiberföreningar som med ideellt arbete anlade fibernät i den norra delen av kommunen.

Sedan 2014 har kommunen en handlingsplan för att bidra till att uppnå de nationella bredbandsmålen, Kst/2014:510. Kommunen har erbjudit en modell för byanätssamverkan som innebär ett samarbete mellan fiberföreningarna och Övik Energi i syfte att bygga bredband till hushåll och företag. Kommunen har genom Övik Energi även byggt ut fibernäten i tätorterna. Det finns också privata aktörer som byggt både fibernät och bredband via radiolösningar.

Kommunen har varit delaktig i det regionala bredbandsarbetet tillsammans med de övriga kommunerna i länet och Länsstyrelsen. Samverkan har bland annat skett i ett länsövergripande projekt, Dig.2020 under en femårsperiod för att koppla ihop kommunerna och orterna med en säker och robust fiberinfrastruktur. Projektet finansierades av kommunerna med stöd av europeiska utvecklingsfonden, ERUF och Länsstyrelsen Västernorrland. Fortsättningsvis används stödmedel från ERUF för utbyggnad av ortsammanbindande nät i hela länet. Dessa insatser prioriteras utifrån en gemensam behovskartläggning som hanteras av Regionen. Efter att Landsbygdsprogrammet avslutas har regeringen från 2020 tillskjutit nya medel till kundanslutningar, dessa medel kan sökas via PTS (Post- och telestyrelsen).

Västernorrland har som många andra regioner i landet inte nått det nationella 2020-målet, som innebar att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Trots de gemensamma insatserna med bredbandsutbyggnad som har gett bra resultat krävs ytterligare krafttag och samverkan för att nå målbilden för 2030. Den regionala bredbandsstrategin är ett verktyg för att nå de nationella målen. Målsättningen för EU 2030 är inom områdena, digital kompetens, snabbt internet och infrastruktur, digitalisering av företag och offentliga tjänster och är även de beroende av en fortsatt bredbandsutbyggnad.

Tillgång till bredband

I kommunen äger följande aktörer fibernät; Övik Energi, Telia, GlobalConnect (IPOnly), OpenInfra och ett antal fiberföreningar. Dessutom tillhandahåller Micronät och Telia radiobaserat bredband. Status för fiberutbyggnad och anslutningsgrad varierar inom kommunen beroende på om området är en tätort, landsbygd eller består av huvudsakligen fritidshus.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fibernät totalt	39,44%	46,03%	47,36%	50,48%	57,17%	63,69%	70,67%	74,64%
- förändring								
- i absolut närhet till fiberansluten				66,05%	73,35%	80,46%	94,57%	95,69%
Fibernät tätort	50,00%	52,40%	53,28%	56,27%	61,85%	67,58%	73,24%	76,65%
- i absolut närhet till fiberansluten				74,24%	80,25%	86,45%	96,88%	97,81%
Fibernät i glesbygd	1,63%	17,88%	18,27%	22,44%	34,39%	44,84%	58,21%	65,67%
- i absolut närhet till fiberansluten				26,37%	39,78%	51,46%	83,39%	86,23%

Statistiken i tabellen är hämtad från PTS och visar utvecklingen av fibernätet med koppling till de nationella målen. Statistiken är ett verktyg för att följa upp utvecklingen och måluppfyllelse.

**Bredbandsstrategi för
Örnsköldsviks kommun**

Analysen som genomförts av tillgången till bredband i den geografiska kommunen visar en bra täckning i de flesta tätorter med fler än 200 hushåll och planer för fortsatt utbyggnad finns hos nuvarande marknadsaktörer och Övik Energi. Den ort som är högst prioriterad för utbyggnad är Solberg som varken har bredbandsnät eller god tillgång till mobilt bredband. Nedläggning av kopparnätet kommer att ske under 2022. I landsbygden är anslutningsgraden av hushåll högre än de flesta kommuner i Sverige. Den höga andelen beror på ett framgångsrikt arbete tillsammans med och av fiberföreningar sedan 2012. Däremot krävs kraftsamling och offentliga stöd för att nå de nationella målen.

I kustbandet finns bredband till många områden, men vissa områden är inte utbyggda ännu och terrängen är i vissa fall otillgänglig. Däremot finns aktörer som verkar i de kustnära områdena och det finns också tillgång till radiobaserat bredband på många platser. I skärgården saknas bra uppkoppling till öarna. Här behövs insatser till exempel genom att utveckla samhällsmaster för inplacering som attraherar mobiloperatörer. På Ulvön finns det fibernät via Mediateknik i Kramfors, men det finns önskemål om uppkoppling till fler både för besöksnäring och fritidshus. En problematik finns kring möjligheterna att nå Ulvön geografiskt och att fortsätta utvecklingen för Örnsköldsviks kommun.

Åtgärder för att efteransluta områden där utbyggnad har skett tidigt som i exempelvis Gideälvdal, eller inte är färdigställda som i Grundsunda och Nävertjäl/Fors, behöver beaktas i arbetet framåt. I arbetet behöver det stämmas av vilka utvecklingsnoder och etableringsområden som planeras för långsiktigt i kommunala planer för att lägga grunden för en bra bredbandsinfrastruktur, samt säkerställa uppkoppling av utpekade serviceorter i kommunen.

Fritidshuset har en låg bredbandstäckning, endast 22 % enligt Bredbandslyftets statistik, vilket är en låg andel jämfört med många andra kommuner. Förklaringen kan vara att det finns många registrerade fritidshus som inte används och är tidigare fastigheter för fastboende. Många av fritidshusen ägs även av boenden inom kommunen, vilket skiljer sig mot andra kommuner i landet. Intresset för uppkoppling av fritidshus har under senare åren ökat, vilket gör att det finns behov av att hitta stödmedel för att möjliggöra fortsatt utbyggnad. Insatser kopplat till fritidshuset bör tas med i fortsatt arbete.

Finansiering

En uppskattning av finansieringsbehovet gjordes i samband med Bredbandslyftet. För att bidra till att uppnå de nationella målen är behovet inom kommunen minst 100 miljoner kronor och omfattar 2 000 fastigheter varav cirka 700 fritidshus.

De stödformer som är aktuella för utbyggnad av bredband framöver är ERUF-medel för bredband och PTS-stöd för kundanslutningar. Ortsammanbindande nät är den infrastruktur som byggs mellan två orter, ett stamnät, medan kundanslutningar är från stamnätet till fastigheten, ett accessnät. De två stödformerna kommer att finnas tillgängliga fram till 2025 respektive 2027. ERUF-medel har ett krav på medfinansiering med 60% och PTS-stödet förutsätter att byggnaderna är prioriterade och att de är tillräckligt kostnadseffektiva för att få medel. PTS-

stödet ges endast till passiv infrastruktur, vilket kräver egen finansiering av den aktiva utrustningen. Ett räkneexempel för att finansiera en utbyggnad med 100 miljoner kronor:

Ortsammanbindande nät

Örnsköldsviks kommun	20 mkr
Tillväxtverket	12 mkr
Regionen	8 mkr

Detta ger en finansiering till ortsammanbindande nät på 40 miljoner kronor. Vilka sträckor som blir aktuella styrs av prioriteringen i behovskartläggningen som genomförs tillsammans med kommunerna och regionen i Västernorrland.

Kundanslutningar

PTS-stöd	40 mkr
Nätaktör, aktiv utrustning	20 mkr

Med PTS stöd och finansiering av nätaktör om totalt 60 mkr skulle man kunna nå 2 000 byggnader med en kostnad av 30 000 kronor per fastighet. Räkneexemplet förutsätter 20 mkr från kommunen, de grundfinansieringsmedel som redan avsatts för fortsatt bredbandsutbyggnad enligt Kst2021:219 samt annan offentlig finansiering, tex Tillväxtverket, Region Västernorrland och PTS. Uteblir den offentliga finansieringen finns stora risker att utbyggnaden inte genomförs fram till 2025 och att den kommunala grundfinansieringen behöver förlängas över tid.

Metod och omvärldsanalys

Utgångspunkten och uppstarten för processen att ta fram bredbandsstrategi var Bredbandslyftet som genomfördes våren 2021, bilaga 1, där även en kommunal arbetsgrupp tog fram förslag på åtgärder. Utifrån slutsatserna har en kartläggning genomförts, bilaga 2, och även en GAP-analys som under processen byggts på med en omvärldsanalys och workshop med kommunens digitaliseringsstrateger. Andra viktiga styrdokument som legat till grund för arbetet är handlingsplanen för utbyggnad från 2014, Regionens Bredbandsstrategi och aktivitetsplan. Målsättningarna är även nära kopplade till de nationella målen och EU:s målsättningar fram till 2030.

Sammanfattad process kring framtagandet av strategin:

1. En GAP-analys över nuläget och bredbandstäckning i kommunen för att identifiera vad som krävs för att nå det nationella målet.
2. Analys av strategiska dokument som Bredbandslyftet, Regionens Bredbandsstrategi och EU:s bredbandsstrategi. Genom analysen utmejslades strategiska fokusområden och visionspunkter från dessa dokument som låg till grund för strategiska diskussioner på strategiworkshopen den 18 november 2021.
3. Omvärldsanalysen utforskar förändringar som har påverkan på framtidens bredband. Tio relevanta förändringar sammanställdes som låg till grund för diskussioner på workshopen.
4. Workshopen genomfördes med deltagare från Örnsköldsviks kommunkoncern samt konsulter från Pro&Pro AB. Den syftade till att skapa delaktighet, engagemang och få viktiga

inspel från en bredd av kommunens verksamheter och skapa en större insikt i omvärldsfaktorer, bilaga 3.

5. Strategiska förslag formulerades med utgångspunkt från workshopen, analysen och omvärldsfaktorerna. De utvärderades enligt en Single-Impact analys. Därefter genomfördes en systemanalys (Cross-Impact- och Causal Loop-analys) där det strategiska systemet visualiserades och utvärderades för att skapa en djupare förståelse för synergier mellan de olika strategiska fokusområdenas synergier, bilaga 3.
6. En matris för att säkerställa att alla målområden täcks in.

Strategiska fokusområden

Strategin innehåller åtta fokusområden för att nå målen 2030. De inkluderar allt ifrån omvärldsbevakning, effektiv samverkan, koordinering, till utbyggnad av robusta och säkra bredbandsnät för både medborgare, näringsliv och för verksamheter inom kommunkoncernen. De strategiska fokusområdena ska bidra med olika dimensioner och tillsammans täcka in de viktigaste målsättningarna som är identifierade och ska uppnås till 2030. Genom att arbeta framåtriktat och tidigt uppfatta kommande behov kan det bidra till att nå de uppsatta målen.

För att skapa en översikt över de strategiska fokusområdena och tillhörande kommunala målsättningar och hur de förhåller sig till de regionala, nationella och europeiska målen har de kartlagts i en matris som visar hur de tillsammans täcker in alla målen, bilaga 4.

De strategiska fokusområdena är sammanfogade och har ett beroendeförhållande mellan varandra. De visualiseras och deras inbördes förhållande beskrivs i vårt strategiska system, bilaga 5.

Strategiskt Fokusområde 1

Möjliggöra för digital inkludering för medborgare, i näringslivet, för offentlig verksamhet och besöksnäring

Det sker en stor utveckling av digitala tjänster både för offentlig och privat användning. Näringsliv och industriella etableringar ställer högre krav både på uppkoppling och på kommun, region och aktörer. De flesta digitala tjänster är inte anpassade för glest befolkade områden som finns i Örnsköldsviks kommun, utan är utvecklade för storstadsregionerna. Men detta hindrar inte att medborgarnas och företagarnas förväntningar ökar på att få tillgång till och använda digitala tjänster.

I Örnsköldsvik finns en industritradition inom skogs-, cellulosa- och verkstadsindustri. Skogsnäringen ställer speciella krav på den geografiska digitaliseringen eftersom arbetsplatsen ofta är belägen där mobil uppkopplingen är dålig. Även besöksnäringens har ett stort intresse i ökad mobil uppkoppling för att kunna leverera ett bra tjänsteutbud till besökare.

Utvecklingen av digitaliserade tjänster och välfärd flyttar fokus från fysiska tjänster till digitala. De som har bristande uppkoppling löper risk för utanförskap, både digitalt genom att de exkluderas från tjänsterna, och fysiskt när lokala tjänster flyttas till det digitala.

Sverige har valt att skapa tillgång till välfärdstjänster genom digitala medel till skillnad från EU som arbetar för att välfärdstjänster har det digitala som utgångspunkt redan vid lanseringen. Sveriges förmåga att skapa digital inkludering i samhället, välfärden och demokratin kommer att vara en framgångsfaktor.

Fokusområdet syftar till att prioritera åtgärder som säkerställer och möjliggör digital inkludering för medborgare och tillgång till offentliga välfärdstjänster och ett mer digitaliserat näringsliv.

Framgångsfaktorer

- Omvärldsbevakning och förståelse för det framtida bredbandsbehov.
- Samarbete och kommunikation med näringsliv, offentliga verksamheter och medborgare.
- Utveckling av digitala tjänster som bidrar till digital inkludering.
- God digital mognad hos kommunen, medborgare, privata och offentliga aktörer.

Strategiska vägval

- Utveckling av den geografiska täckningen för mobila bredband, 5G och satellit.
- Kampanjer som uppmuntrar till anslutning till bredband för hushåll, företag och fritidshus som valt att inte kopplas upp.
- Samverkan mellan nyckelaktörer och Örnsköldsviks kommunkoncern.

Målsättning

- Medborgare, privata och offentliga verksamheter kan ta del av digitala tjänster utan risk för digital eller fysiskt utanförskap.

Strategiskt Fokusområde 2

Arbeta proaktivt för att förstå och vara flexibel för framtidens förändrade behov

Omvärlden förändras snabbt. De tjänster som man kan ta del av idag har varit en del av en utveckling som drivits av en digitaliseringstrend under de senaste decennierna. Digitaliseringen förändrar behovet av tjänster. Hur digitala tjänster kommer att se ut i framtiden är okänt, men vi vet att uppkopplingen behöver vara anpassade för framtidens behov. Bredbandskrävande tjänster och program kommer att kräva snabb uppkoppling.

Offentliga verksamheter, till exempel välfärd, skola och omsorg samt näringslivet och industrin utvecklar hela tiden digitaliserade arbetssätt såsom distansarbete, digitala möten och fjärrstyrning skapar nya möjligheter för nya tjänster och arbetssätt. Efterfrågan på realtidslösningar, som exempelvis fjärrstyrda fordon, realtidsmätningar ökar, vilket ställer krav på tillgång till snabb uppkoppling med minimal fördröjning. Vi kan nuläget inte förutse hur framtidens behov kommer påverka behovet av uppkoppling.

Vår omvärld utvecklas till en komplex omgivning, med klimatförändringar, politiska förändringar och snabb teknologisk utveckling. Framöver kommer omvärldsbevakning och systemutveckling vara kritisk framgångsfaktor.

Fokusområdet syftar till att med hjälp av omvärldsbevakning, strategisk analys och ett proaktivt arbete i kommunkoncernen, skapa förutsättningar för framtidens tjänster och utveckla egna tjänster för medborgare, näringsliv och offentliga verksamheter. Det krävs också att den digitala mognaden utvecklas så att alla blir intresserade och mottagliga för nya tjänster och anpassningsbara för förändrade behov.

Framgångsfaktorer

- God förståelse för hur förändringar kan påverka medborgare, offentliga verksamheter och näringsliv.
- Samordnad omvärldsbevakning inom kommunkoncernen.
- Möjliggöra digital mognad genom kompetensutveckling

Strategiska vägval

- Kontinuerlig omvärldsbevakning inom respektive verksamhet och gemensamt inom kommunkoncernen.

Målsättning

- En omvärldsbevakning som stödjer framtidens förändrade behov av uppkoppling.

Strategiskt Fokusområde 3

Kommunal koordinering i kommunkoncernen av arbetssätt, uppkoppling och infrastruktur

Kommunkoncernen, som inkluderar kommunala verksamheter och kommunägda bolag, behöver samverka och koordinera sitt arbete för att säkerställa att samtliga verksamheter och bolag får samma tillgång till bredband, digitala tjänster och arbetssätt, vilket också leder till kostnadseffektiva lösningar och bättre tillgänglighet samt bidrar till digitaliseringens möjligheter i de kommunala verksamheterna och bolagen.

Arbetet behöver koordineras i frågor om bredbandsuppkoppling och infrastruktur, men också hur kommunkoncernen säkerställer säkerhetsnivåer, IT-infrastruktur. Uppkoppling av fastigheter och ska vara en del av kommunens långsiktiga planering.

Tillgång till bredband är en viktig infrastruktur och dess utbyggnad och möjlighet till anslutning bör inkluderas i planeringsprocessen för att säkerställa likvärdig tillgång till bredband för alla verksamheter. Dessutom att förebygga ökade kostnader som tillkommer vid efteranslutningar. Etablering av verksamhet bör ske i samråd med alla berörda funktioner för att säkerställa att infrastruktur finns som skapar likvärdig tillgång till uppkoppling.

Fokusområdet syftar till att den kommunala koordineringen ska inkludera att välja rätt teknisk lösning samt säkerställa att allt från fastigheter till fysiska platser där kommunen utövar sin verksamhet ska vara uppkopplade ha tillgång till digitala tjänster och arbetssätt.

Framgångsfaktorer

- God planering, koordinering och samverkan inom kommunkoncernen
- Koordinering av samförläggning, förtätning och utbyggnad inom kommunkoncernen och med andra aktörer är en viktig fråga för till exempel Trafik och Park.

Strategiska vägval

- Tydlig ansvarsfördelning inom kommunkoncernen.

Målsättning:

- Likvärdig tillgång till uppkoppling och digitala tjänster inom alla kommunala verksamheter och bolag, men även koordinering av arbetssätt.

Strategiskt Fokusområde 4

Skapa förutsättningar för att alla hushåll och företag i kommunen ska erbjudas snabb, robust och säker bredbandsuppkoppling

Behovet av uppkoppling med hög hastighet för hushåll och företag ökar. Allt fler tjänster behövs i hushållet för att utföra distansarbete, distansstudier och digitala tjänster över internet. Digitala välfärdstjänster och andra tjänster utvecklas både för hushållen och företagen.

Hushållet blir alltmer en plattform för uppkoppling och motsvarande utveckling sker även i näringsliv och i det offentliga. Distansarbete utmanar de traditionella kontoren, men de förblir en central plats. Kontorets betydelse förändras och utvecklas till att vara en plats där allt medarbetare behöver finns tillgängligt och fungerar. En attraktiv arbetsgivare behöver ge möjligheter för både distansarbete, som utvecklas genom uppkoppling till hushåll, och digitaliserade kontor, som utvecklas genom anslutning av företag. Utvecklingen och användningen av digitala tjänster kommer att vara avgörande för näringslivets utveckling och konkurrenskraft. Realtidslösningar och mätningar för kvalitetssäkring kräver digital utveckling och uppkoppling. Metoder för utbyggnad, val av teknik och finansieringsmöjligheter behöver utvärderas för att kunna erbjuda uppkoppling till alla.

Fokusområdet syftar till att skapa förutsättningar för att alla hushåll och företag i kommunen ska kunna ta del av snabb, robust och säker bredbandsuppkoppling.

Framgångsfaktorer

- Goda relationer till alla aktörer för att möta hushållens och företagens behov
- Lokal förankring och samverkan med medborgare och föreningar för att bidra till ökat intresse av uppkoppling
- Informera hushåll och företag om digitala tjänster och behovet av bredband.

Strategiska Vägval

- Tillsätta personella och finansiella resurser för att arbeta med uppgifter för att nå målen.
- Information för anslutning och ökat intresse för efteranslutning till bredband.
- Skapa en bra gemensam infrastruktur med tillgång till olika nät i kommunen.
- Bevaka och använda offentliga stöd för att bidra till målen

Målsättning

- Alla har tillgång till snabb och robust uppkoppling.

Strategiskt Fokusområde 5

Bredbandsuppkopplade geografiska områden

Uppkoppling blir alltmer geografiskt oberoende och den kommer att finnas överallt i framtiden både i hushållet, hos företaget, i den geografiska kommunen och längs vägar och järnväg.

Besöksnäringen behöver god mobil uppkoppling för att utveckla sin attraktivitet, digitaliserade upplevelser och turism, även trygghet och säkerhetsaspekten behöver vävas in. Tillgång till geografiskt oberoende digitala tjänster kommer att vara en framgångsfaktor. God mobiltäckning kommer att vara en konkurrensfördel.

Skogsindustrin utvecklas med fjärrstyrning, drönare och andra digitala arbetssätt och 5G kan komma att krävas även på avlägsna platser. Skogsindustrin kommer att efterfråga bättre geografisk uppkoppling och mobiltäckning än vad som finns tillgängligt idag med mobila lösningar.

Örnsköldsviks kommun som är en del av Höga Kusten med en utmanande topografi och kuperad geografi, innebär en utmaning för bredbandsutbyggnaden. Skärgårdsöarna kring Örnsköldsvik har bristande uppkoppling och utbyggnad av bredband är en framgångsfaktor.

Bredbandsutbyggnad till fritidshus är en annan utmaning som behöver utvecklas framöver. Ett förändrat behov innebär att bredband behövs överallt i den geografiska kommunen både för hushåll, fritidshus, besöksnäring och näringsliv för att inte skapa digitalt utanförskap.

Fokusområdet syftar till att skapa uppkoppling för hela den geografiska kommunen. Hushåll och företag är fortsatt prioriterade, men även den geografiska kommunens uppkoppling behöver utvecklas och även fritidshusens tillgång till bredband.

Framgångsfaktorer

- God samverkan med mobiloperatörer och bredbandsaktörer
- God tillgång på fiberuppkopplade områden

Strategiska Vägval

- Metoder för prioritering av utbyggnad i olika geografiska områden baserat på efterfrågan och behov.
- Val av tekniker i geografiska områden baserat på efterfrågan och behov.

Målsättning

Tillgång till uppkoppling i hela geografiska Örnsköldsviks kommun.

Strategiskt Fokusområde 6

Utökad satsning på alternativa tekniker (radio, satellit och mobilt) som komplement till fiberutbyggnaden

I vissa geografiska områden kommer det vara nödvändigt att använda alternativa tekniker för att leverera bredband. Fiber är inte anpassat för digitaliserat skogsbruk. Det är heller inte praktiskt att bygga i allt för kuperad och svårtillgänglig terräng eller där det bara finns ett fåtal anslutningar. Dessutom ger alternativa tekniker möjlighet att nå fler anslutningar, användningsområden och behov.

Det sker en snabb teknisk utveckling inom radio och satellitlösningar som uppskattas ge höghastighetsinternet för geografier där fiber inte går att bygga.

Även om fiberutbyggnad fortsatt är den dominerande bredbandstekniken kommer aktörerna behöva använda alternativa tekniker som satellit, mobilt, radio. Detta för att bidra till utvecklingen av robusta och säkra uppkopplingar i hela den geografiska kommunen för alla användningsområden.

Kostnaden för uppkoppling av fritidshus och hushåll i landsbygd måste också vägas in vid val av teknik för att nå så många som möjligt

Fokusområdet syftar till att se till det framtida behov och vilka tekniker som utvecklas för att nå så många som möjligt med ändamålsenlig uppkoppling.

Framgångsfaktorer

- Omvärldsbevakning
- Förmåga och vilja att utforska nya tekniker.
- Samarbeten med aktörer och operatörer oberoende av bredbandsteknik.
- Bevaka förändrade behov.

Strategiska Vägval

- Val av teknik baserat kostnader för att skapa konkurrenskraftiga bredbandslösningar.
- Metoder för prioritering av utbyggnad i olika geografiska områden baserat på efterfrågan och behov.
- Prioritering av hög och låghastighetsbredband i olika geografiska områden baserat på efterfrågan och behov.

Målsättning

Hela den geografiska kommunen har tillgång till uppkoppling.

Strategiskt Fokusområde 7

Kontinuerlig koordinering av kommunala och regionala insatser inom bredbandsstrategin

Den kommunala och regionala strategin samverkar i hög grad och behöver koordineras och samordnas. Samordningen inkluderar val av strategier, målsättningar och initiativ. Genom samverkan med regionen genomförs behovskartläggning för medfinansiering, utvärdering av olika stödformer, kontakt med operatörer och aktörer.

Fortsatt bredbandsutbyggnad är en viktig del för att nå de kommunala, regionala, nationella och europeiska målen, där regionen och kommunen samarbetar.

Fokusområdet syftar till att målen koordineras för att bidra till att nå de uppsatta målen. Målsättningarna i den kommunala bredbandsstrategin är i linje med regionens bredbandsstrategi och att det i genomförande finns gemensamma arbetsgrupper och aktiviteter.

Framgångsfaktorer

- Gemensamma och koordinerade regionala och kommunala målsättningar.
- God samverkan mellan kommuner och regionen.

Strategiska Vägval

- Arbetsgrupp med kommunala och regionala deltagare.
- Tillsätta resurser för att arbeta med strategiskt bredbandsarbete.

Målsättning:

Samverkan mellan kommuner och regionen i strategiska bredbandsfrågor.

Strategiskt Fokusområde 8

Bygga robust och säkert bredband för att alltid kunna vara uppkopplad

För att skapa en robusta och säker uppkoppling finns branschstandarder och krav exempelvis Robust Fiber och Robust radionät som aktörerna ska uppfylla vid utbyggnad av bredband. Dessa är en förutsättning för att möta framtiden krav på en säker och robust uppkoppling.

Klimatförändringar, översvämningar, elavbrott och cyberattacker kommer att utmana möjligheten till en säker och konstant uppkoppling av olika funktioner i samhället. Kostnaderna för avsaknad av uppkoppling ökar både ekonomiskt och dess påverkan på hela samhället.

Digitalt utanförskap är inte enbart en fråga om fiberutbyggnad eller tillgång till mobil uppkoppling, det kan även skapas när uppkopplingen försvinner, eller är instabil. När uppkoppling och tillgång till digitala tjänster blir integrerade i samhället riskerar en förlorad eller avbruten uppkoppling skapa störningar, genom missat distansarbete, missad studietid eller förlorad tillgång till välfärdstjänster och vård.

I många fall är det den geografiska miljön som begränsar förmågan att skapa robust och redundant uppkoppling. De geografiska förutsättningarna kring Höga Kusten och i landsbygd i kommunen kommer påverka hur och med vilka tekniker som ett nät för att uppnå bättre tålighet mot störningar byggs.

Fokusområdet syftar till att 2030 ska den geografiska kommunen säkerställa konstant och kontinuerlig tillgång till bredband och digitala tjänster. Detta innebär ett fortsatt behov av fiberutbyggnad, men även alternativa tekniker för att skapa reservvägar om uppkopplingen försvinner, och en utökad satsning på reservkraft som säkerställer uppkopplingen vid elavbrott.

Framgångsfaktorer

- Robust och säkert bredband
- Fortsatt utbyggnad av redundans
- Kunskap kring val av teknik och krav på robusthet och säkerhet

Strategiska Vägval

- Val av lösningar för att uppnå bättre tålighet mot störningar
- Val av bredbandsteknik som komplement för att klara avbrott

Målsättning

- Alla medborgare, näringsliv och operatörer har tillgång till en robust och säker uppkoppling.

Kommunens roll

Kommunen har en viktig roll för att bidra till målen om ett uppkopplat samhälle på både regional, nationell och EU nivå. Kommunen är även en viktig sammanhållande part både som samordnare och möjliggörare och att bidra till finansiering av bredband dit marknaden inte når. Till detta finns även behov av kontinuerlig omvärldsbevakning och bevakning av alternativa och nya tekniker som komplement till fiberutbyggnad.

I det längre perspektivet till 2030 har kommunen ett övergripande ansvar för att bidra till att nå målsättningen från EU inom områdena, digital kompetens, snabbt internet och infrastruktur, digitalisering av företag och offentliga tjänster. De strategiska fokusområdena kommer att vara verktyg för kommunen för att bidra till att nå de långsiktiga målen.

Genomförandet av strategin ska enligt, styrning och ledning, ske genom en ansvarig styrgrupp.

Kommunens åtagande

- Kommunledningsförvaltningen får uppdrag med att styra och samordna arbetet gällande de strategiska vägval som behöver ske för att nå de uppsatta målen.
- Kommunfullmäktige beslutar om ytterligare finansiering utöver de redan tilldelade medel för utbyggnad av bredband.
- Uppdraget till kommunens styrgrupp för bredbandsutveckling, för genomförande av strategin, förlängs.
- Övik Energi har ett fortsatt uppdrag som utförare och blir en delaktig part i genomförandet av strategin.
- Kommunledningsförvaltningen koordinerar och säkerställer att uppkoppling till kommunkoncernens verksamheter sker.
- Koordinering av utbyggnad sker mellan kommunen och aktörerna för att minska kostnader.
- Säkerställa samverkan med regionen och därigenom bidra till ökad anslutningsgrad och kännedom om digitalisering.

Avgränsning samt förhållningssätt till övriga styrdokument

Denna strategi tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktigebeslutet som anger att Örnsköldsviks kommun ska bidra till att uppnå de nationella målen för bredband, Kst/2021:21.

Strategin har en nära koppling till digitaliseringsstrategin men med ambitionen att skapa grundförutsättningar för digitaliseringen och miljöer för digitala testmiljöer. Strategin berör även kommunkoncernens verksamheter och möjligheter att ställa om och bli mer digitaliserade. Men den pekar ej ut hur verksamheterna ska genomföra omställningen. Utan att de i val av lokalisering behöver beakta möjligheten att, eller om lokalerna redan finns, hur man kan ställa

om befintlig verksamhet. Genom att fler hushåll och verksamheter får ökad tillgång till bredband möjliggör det även att samhällstjänster så som vårdtjänster kan erbjudas mer effektivt.

I huvudsak beskriver strategin de strategiska fokusområden som det fortsatta arbetet behöver utgå ifrån. Strategin beskriver också vilken roll Örnsköldsviks kommun som organisation har för att fortsatt främja god tillgång på bredband, men även i samverkan med andra aktörer.

Styrning och ledning

För att säkerställa att målen i bredbandsstrategin nås krävs årlig uppföljning och avstämning mot de nationella målen till berörda nämnder och styrelser. En bred förankring krävs även för att målen i bredbandsstrategin ska uppfyllas. Därför är det viktigt att förankra strategin inom kommunkoncernen, politiskt men även till näringsliv och medborgare.

Översyn av strategin bör ske 2026 med en avstämning mot det nationella målet och hur man arbetar vidare mot EU:s 2030 mål. Ansvar för sammanställning av redovisningen om bredbandsstrategin ligger hos Kommunledningsförvaltningen.

Kommunstyrelsen utser en styrgrupp för att leda arbetet med genomförandet av strategin. Rollerna i styrgruppen kan förändras över tid, men består för nuvarande av kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör, digitaliseringschef, ekonomichef KLF och verkställande direktör, Övik Energi. Styrgruppen har mandat att besluta om övergripande utveckling och förvaltning av strategin.

Kopplat till strategin och utifrån uppdrag av styrgruppen, finns även behov av en arbetsgrupp för bredbandsutveckling. Rollerna i arbetsgruppen kan förändras över tid, men består för nuvarande av digitaliseringschef, bredbandssamordnare och projektansvarig.

Bilaga 1 Bredbandslyftet

Örnsköldsviks kommun beslutade att genomföra Bredbandsforums Bredbandslyft 2021 och deltagandet var starten av att ta fram bredbandsstrategin. Upplägget på Bredbandslyftet består av workshops där kommunen via stöd av PTS och konsulter, tar fram viktiga faktorer för en fortsatt utbyggnad av bredband inom kommunen. I processen bildades även en kommunal arbetsgrupp som identifierade fyra fokusområden som kommunen behöver beakta i det fortsatta arbetet.

1. Utbyggnad och finansiering

- Fortsatt arbete för att nå nationella målet till 2025
- Finansiering och mål för olika fastigheter
- Hur når vi en bredd och spets i utbygganden
- Bostadsmarknadsanalys och kopplingar nya översiktsplanen

2. Kommunikation och information

- Helhetsgrepp i länet där regionen är en nyckelspelare kring utbildningsinsatser och infokampanjer
- Kartlägga hur vi kan skapa en ökad anslutningsgrad

3. Digitala samhället

- Vilken är utbyggandens roll i uppdraget – den ska undanröja hinder för att infrastrukturen ska användas
- Vara stöd och hygienfaktorn kring digital infrastruktur
  - Vara en del i utvecklingen av samhälle för +5000
  - Stöd som ser till att den digitala infrastrukturen kan användas för piloter och testbäddar
- Digital inkludering och bevaka konsekvenserna ifall utbyggandsmålen inte uppfylls

4. Mobiltäckning och alternativa tekniker

- Fortsatt arbete kring nationella målet till 2023
- Påverkansarbete och hitta arbetsformer tillsammans med exempelvis PTS och regionen
- Utreda om pilotprojekt för samhällsmaster kan vara en väg framåt

Bredbandslyftet resulterade även i en rapport, ”Konklusion Bredbandslyftet Örnsköldsviks kommun” som sammanställdes av A-fokus och bygger på slutsatserna av de två workshoparna. Texterna är utdrag ur rapporten och visar Bredbandsforums slutsatser kring arbetet som har genomförts inom kommunen och lärdomar att ta med framöver.

Bygga:

”Örnsköldsviks kommun har ett väl etablerat stadsnät som drivs av Övik Energi som ägs av kommunen. I tätort förefaller nätet vara relativt väl utbyggt men inte mer än att det fortfarande bör finnas en del sammanhängande tätortsområden som saknar fiber. Ett ganska stort antal småhus har sitt bredband via Telias kopparnät. Nu när kopparnätet ska läggas ner så kommer efterfrågan på fiber sannolikt att öka. När det gäller utbyggnad på landsbygden finns ett större behov av utbyggnad. Det finns ett visst intresse från marknadsaktörer för åtminstone delar av landsbygden. Kanske blir det ändå främst Övik Energi som kommer söka PTS stöd för

utbyggnaden, vilket återstår att se. Utmaningen är mycket stor men en satsning på att kunna komma in med konkurrenskraftiga ansökningar till PTS kommer göra sitt till. Utbyggnad av bredband i kommunen med stadsnätet är en viktig del av Örnsköldsviks bredbandsstrategi, och någon förändring på den punkten är inte aktuell. Om stadsnätet under de närmaste åren ska kunna möta efterfrågan och behoven av bra bredband i Örnsköldsviks kommun, så kommer investeringsbudgeten behöva ökas och försäljningsresurserna stärkas, både i tätort och på landsbygd. I synnerhet om kommunen väljer att prioritera frågan om bra bredband även till fritidshus. Kommunens ägande av energibolaget, där stadsnätet finns, underlättar möjligheten att indirekt bidra med kommunala medel som används för att bidra till fiberutbyggnaden.”

Upphandla:

”På landsbygden i Örnsköldsviks kommun finns det ett stort behov av fiberutbyggnad. Hur stort behovet är framöver avgörs till viss del av hur framgångsrika ansökningarna för PTS stöd blir. I brist på statliga stödmedel kan Örnsköldsviks kommun erbjuda egna stödmedel. Syftet är att möjliggöra fiberutbyggnad i områden på landsbygden som annars inte är ekonomiskt rimliga att bygga fiber till. Med tanke på att kommunen är ägare av ett stadsnät är det sannolikt ett mindre intresse för det strategiska alternativet ”upphandling”. Det finns dock områden som kan vara nästan omöjliga att bygga bredband med fiber i. Där kan en samhällsmast för trådlöst bredband vara en lösning. I praktiken kan en sådan lösning i vissa lägen vara mer kostnadseffektiv för kommunen.”

”Förutom stadsnätet finns det flera andra aktörer etablerade i Örnsköldsvik, både med fast och trådlös bredbandsinfrastruktur. Det saknas således inte marknadsaktörer etablerade lokalt. Om någon aktör kommer att söka PTS stöd för fiberutbyggnad för delar av landsbygden i Örnsköldsvik förefaller vara mindre sannolikt. Det är åtminstone inte känt. Telia kommer med största sannolikhet att senast 2022 erbjuda sitt fasta trådlösa bredband (FWA) och det kanske även kommer liknande lösningar från andra mobiloperatörer. I viss mån har FWA varit ett problem för bredbandsstödet pga. bredbandshastigheter som anges i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER). Men med förväntade nya hastighetsnivåer borde inte detta utgöra ett problem framöver. Många efteranslutningar finns kvar att göra i de områden där fibernät redan är etablerat av marknadsaktörer. Dessa nät kommer behöva förtätas och byggas ut geografiskt i olika riktningar och på delar av landsbygden kan det behövas ekonomiska stimulanser för att möjliggöra detta. Det finns väldigt mycket kvar att bygga, i synnerhet när fritidshusen inkluderas. Det är sannolikt mer än vad som inom de närmaste åren kan byggas av det egna stadsnätet. Det strategiska alternativet ”attrahera” bör därför vara en viktig pusselbit för att öka takten. De eventuella ekonomiska stöd som kommunen kan bidra med framöver kan därför också behöva gå till de kommersiella aktörerna. Det blir ett ställningstagande för kommunen att göra framöver, hur man ska agera för att fortsätta attrahera intresset från alla de aktörer som bygger fiber eller FWA i Örnsköldsviks kommun.”

Samverka:

”Örnsköldsviks kommuns stadsnät har ett relativt väl utbyggt stamnät för fiber och till detta kommer nät från flera olika kommersiella bolag. Att i detta läge satsa på en samverkanslösning med en av dessa aktörer är inte ett realistiskt alternativ. Ibland kan det vara så att stadsnätet ingår

**Bredbandsstrategi för
Örnsköldsviks kommun**

en överenskommelse om en mer formaliserad samverkan med en vald kommersiell aktör. Det kan till exempel vara att det kommunala stadsnätet ingår ett partnerskap med en aktör eller att kommunen samverkar med en fiberaktör som kompletterar stadsnätet på landsbygden. Sannolikt är det strategiska alternativet ”samverka” inte av intresse för fiberutbyggnaden i dagsläget, möjligtvis för att uppnå bättre trådlös täckning med samhällsmaster.”

Anslutna	Fritidshus	Småhus	Arbets- ställen	Flerfamiljshus	Totalt
Landsbygd	21%	58%			
Småort	24%	56%			
Tätort	35%	64%			
Totalt	22%	62%	72%	73%	52%

Statistik sammanställdes kring tillgängligheten på bredband i kommunen för att ta fram förslag för målsättningar framgent. Utifrån statiken föreslogs även insatser från Bredbandsforum kopplat till fritidshus där tillgången till bredband är låg och att det behövs en mer detaljerad bild av byggnadernas faktiskt status och därmed även på efterfrågan, behoven och samhällsnyttan.

Bredbandsforum rekommenderar även att kommunen undersöker anslutningsgraden i de utbyggda områdena på landsbygden, samt undersöker intressegraden i närliggande potentiella projekt, samt att kommunen börjar arbeta på en plan för hur man kan medverka till att öka intressegraden. Slutsatserna som presenterades har varit underlag till den GAP-analys som senare genomförts.

Bilaga 2 Kartläggning

En fördjupande kartläggning har genomförts under 2021 för att säkerställa nuläget och utgångspunkten för fortsatt arbete kring att öka tillgången på bredband. Kartläggningen bygger på siffror från PTS från 2020, Next Generation Access network, NGA statistik från 2021, behovskartläggning som lämnades in till Region Västernorrland 2020 och slutsatser från Bredbandslyftet. I bilden nedan är sammanställning av tillgång till bredband 2021, enligt PTS Bredbandskartan.

Tätorter

Fiber

I de större tätorterna, är bredbandet väl utbyggt. Örnsköldsviks tätorter, Bredbyn, Bjästa Köpmanholmen och Själeavad har under de senaste åren byggts ut och det finns anslutning till alla fastighetsgränser. I dessa områden finns det fortfarande möjligheter till förtätningar. I Björna, Trehörningsjö och Långviksmon är anslutningsgraden hög och här byggdes fibernät av fiberföreningar under 2012–2014. I dessa områden behöver kartläggas möjlighet till förtätningar för både hushåll och företag och eventuella åtgärder för att förstärka redundans och möjligheten till att ansluta fler hushåll, företag och offentliga fastigheter.

I Sidensjö tätort finns det tillgång till fiber. Anslutningsgraden är måttlig och det finns utrymme för förtätningar. Skorped är anslutet till fibernätet och anslutningsgraden är hög, efteranslutningar pågår. Husums tätort har bra tillgång till fiber via flera aktörer men anslutningsgraden är måttlig. Solberg saknar helt tillgång till bredband.

Radiobaserade lösningar

De flesta tätorter har tillgång till radiobaserat bredband med ett medelvärde på 8% för kommunen i helhet.

Landsbygd

Fiber

I landsbygden har utbyggnaden av fiber ökat markant de senaste åren, vilket grundar sig i ett långsiktigt arbete som genomförts under 2012–2021. Marknadsaktörer har delvis byggt ut områden utan offentliga medel, men största delen av utbyggnaden har genomförts med olika typer av stödmedel. Regionala projektet Dig.2020 har byggt ortsammanbindandenät med stöd

🔍 Örnsköldsviks kommun ✕

Areal: 6 830 km²
25 857 hushåll, 8 483 arbetsställen
[Presentera](#) [Visa mindre](#)

Teknik	Tillgång	Inom tätort eller småort	Utanför tätort och småort
Fiber	75%	77%	68%
Kabel-TV	27%	35%	3%
xDSL	79%	90%	47%
VDSL	19%	25%	1%
3G	97%	99%	90%
4G (LTE)	100%*	100%*	100%*
Fast radio	6%	7%	5%

Tillgång till, inklusive absolut närhet till bredband

Fiber	95%	98%	88%
-------	-----	-----	-----

*Alla siffror i tabellen är avrundade. Det innebär att i ett område där 0% saknar bredband eller 100% har tillgång till en bredbandsteknik eller hastighet kan det finnas hushåll och företag som saknar bredband med den tekniken eller hastigheten.

från ERUF och Länsstyrelsen, sedan har kundanslutningar byggts tillsammans med fiberföreningar via medel från Landsbygdsprogrammet. Under 2022 kommer landsbygdsprogrammet avslutas och även de utbyggnadsområden som idag har godkänd finansiering. Efter 2022 finns det möjlighet att förtäta och att bygga vidare med stödmedel från PTS, Post- och Telestyrelsen. Årsvis kartläggs och redovisas sträckor som är potentiella för stödmedel till regionen via en Behovskartläggning, här finns ett antal sträckor uppräknade som är aktuella för utbyggnad i landsbygd. Fritidshus har en låg täckningsgrad på 22% inom kommunen, där potentialen främst är inom landsbygden.

Radiobaserade lösningar

Det finns tillgång till radiobaserat bredband i landsbygd som kompletterar fibernätet. Radiolösningen är beroende av hur topografin ser ut och på många ställen kan den inte erbjudas.

Sammanställning av tillgång till NGA i landsbygd

Områden i landsbygd är utbyggda med fiber och har en hög anslutningsgrad. I den norra delen av kommunen ligger anslutningsgraden på över 80%. I de områden som byggts i byanätssamverkan ligger anslutningsgrad också över 80%.

Områden som håller på att färdigställas är bland annat Grundsunda, Fjärdänget och ut mot Skeppsmalen. De områden som saknar NGA i dag är främst Nävertjäl-Fors, Solberg-Sunnersta och Lännäs-Aspeå.

Behovskartläggning

Prioriteringen genomfördes i slutet av 2020, sträckor och områden där det vid tillfället för kartläggningen fanns aktiva marknadsaktörer eller projekt med godkänd finansiering uteslöts. Ortsammanbindandesträckor (OSN)

Prioritering:	Från:	Till:	Övrigt:
1	Sunnersta	Solberg	Anslutning till fast boende, redundans mot Västerbotten och Åsele
2	Skorped	Aspeå	Anslutning till fast boende, redundans mot Sollefteå
3	Aspeå	Sollefteå KG	Redundans mot Sollefteå
4	Sörböle	Mellansel	Anslutning till fast boende, Redundans mot Sollefteå
5	Bredbyn	Sidensjö	Anslutning till fast boende, Redundans inom kommunen
6	Seltjärn	Solberg	Anslutning till nytt byanät, Kan delas upp i sträckorna Bredbyn-Galasjö, Galasjö-Grindnäset
7	Strängöarna	Ulvön	Besöksnäring viktig, Radiolänk eller sjökabel, redundans inom länet
8	Önskan	Myckelgensjö	Redundans inom kommunen
9	Gottne	Björnsjö	Redundans inom kommunen
10	Björnsjö	Långviksmon	Redundans mot Västerbotten och Norrfors

Accessnät

Prioritering:	Område/ort	Övrigt:
1	Solberg	Kräver sträcka 1 OSN
2	Flärke (Moliden)	Kräver sträcka 4 OSN
3	Hinnsjön	Koppling mot Byanät Nätra
4	Aspeå	Kräver sträcka 2 OSN
5	Galasjö	Kräver sträcka 5 OSN
6	Tällvattnet	Kräver sträcka 6 OSN

Bilaga 3 Omvärldsanalys

Följande omvärldsanalys användes som input till strategiworkshopen den 18 november 2021. Faktorerna redovisades och användes som diskussionsunderlag av konsulter från Pro&Pro AB.

Förändringar som grundar sig i teknologisk utveckling

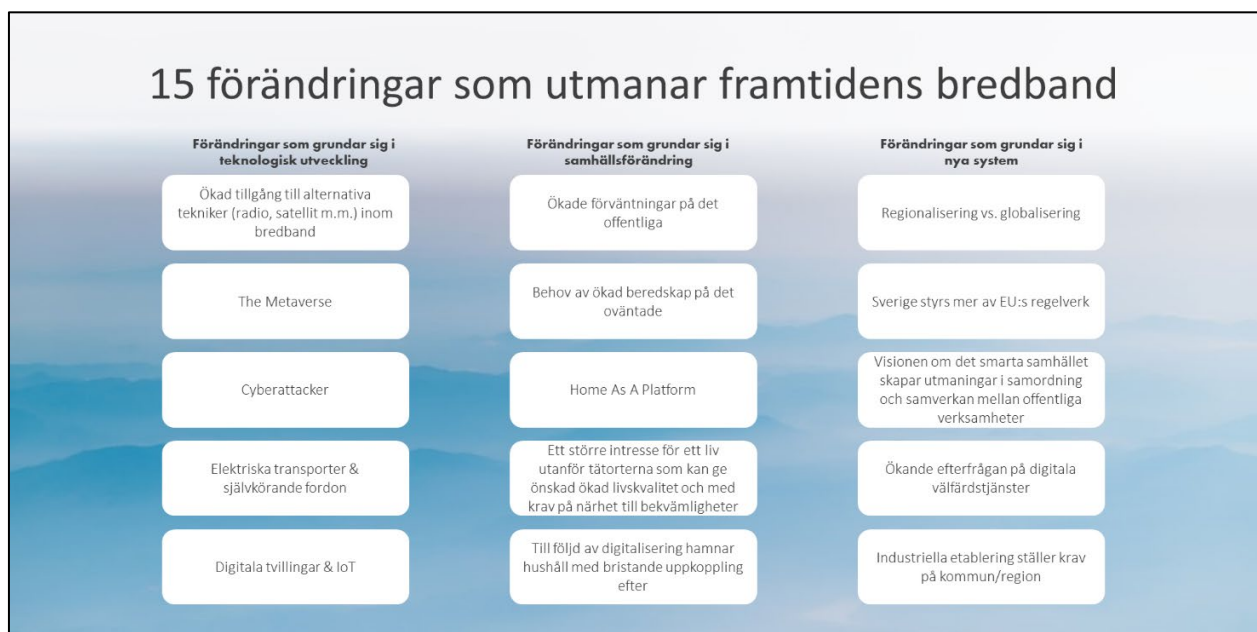
- Ökad tillgång till alternativa tekniker (radio, satellit, med mera) inom bredband
- The Metaverse
- Cyberattacker
- Elektriska transporter & självkörande fordon
- Digitala tvillingar & IoT

Förändringar som grundar sig i samhällsförändring

- Ökade förväntningar på det offentliga
- Behov av ökad beredskap på det oväntade
- Home As A Platform
- Ett större intresse för ett liv utanför tätorterna som kan ge önskad ökad livskvalitet och med krav på närhet till bekvämligheter
- Till följd av digitalisering hamnar hushåll med bristande uppkoppling efter

Förändringar som grundar sig i nya system

- Regionalisering vs. globalisering
- Sverige styrs mer av EU:s regelverk
- Visionen om det smarta samhället skapar utmaningar i samordning och samverkan mellan offentliga verksamheter
- Ökande efterfrågan på digitala välfärdstjänster
- Industriella etablering ställer krav på kommun/region

Bilaga 4 Matris över målsättningar och strategiska fokusområden

MATRIS ÖVER MÅLSÄTTNINGAR OCH DE OLIKA STRATEGINIVÅER								
	<i>Fokusområde 1</i>	<i>Fokusområde 2</i>	<i>Fokusområde 3</i>	<i>Fokusområde 4</i>	<i>Fokusområde 5</i>	<i>Fokusområde 6</i>	<i>Fokusområde 7</i>	<i>Fokusområde 8</i>
Strategiska fokusområden	Möjliggöra för framtidens digitala näringsliv, industri och välfärdstjänster som bidrar till	Arbeta proaktivt för att förstå och vara flexibel till framtidens förändrade behov.	Kommunal koordinering i kommunkoncernen av uppkoppling och infrastruktur	Skapa förutsättningar för att alla hushåll och företag i kommunen ska kunna erbjudas	Bredbandsuppkopplade geografiska områden i stället för hushåll	Utökad satsning på alternativa tekniker som komplement till fiberutbyggnaden	Kontinuerlig koordinering av regionala och kommunala insatser inom bredbandsstrategi	Bygga robust och säkert bredband för att alltid kunna vara uppkopplad
Kommunens mål	Alla kommunens medborgare, privata och offentliga aktörer kan ta del av och leverera digitala tjänster utan risk	Omvärldsbevakning som stödjer framtidens förändrade behov av uppkoppling.	Likvärdig tillgång till uppkoppling och digitala tjänster inom alla kommunala verksamheter och bolag.	Alla har tillgång till snabb och robust uppkoppling.	Alla medborgare, näringsliv och operatörer har tillgång till uppkoppling i hela geografiska Örnsköldsviks	Alla hushåll och fastigheter i hela geografien har uppkoppling med hög hastighet oavsett teknik.	Samverkan mellan regionala och kommunala satsningar inom bredbandsstrategin.	Alla medborgare, näringsliv och operatörer har robust och säker tillgång till uppkoppling.
Regionala mål	Nytta med bredband. Knyta samman processer som pågår inom utvecklingen av digital infrastruktur och verksamhetsutveckling genom digitalisering. Genomföra insatser som leder till ökad digital mognad hos länets invånare, företag och offentliga aktörer.			Finansieringsmöjligheter för fortsatt bredbandsutbyggnad. Tydliggöra finansieringsbehovet genom att ta fram behovskartläggning och utbyggnadsplan. <ul style="list-style-type: none"> Arbeta fram en finansieringsplan för fortsatt bredbandsutbyggnad i länet som kan anpassas utifrån förändrade ekonomiska förutsättningar. Finansieringsplanen ska: <ul style="list-style-type: none"> inkludera modeller för att beräkna samhälls- 			Utökad samverkan. Region Västernorrland ansvarar för och leder arbetet gällande bredbandsfrågor. <ul style="list-style-type: none"> Länet med Region Västernorrland i spetsen ska öka sin kunskap och analysförmåga för att bättre kunna hantera de utmaningar som kvarstår inom bredbandsutbyggnaden. <ul style="list-style-type: none"> Länet ska gemensamt verka för att de kommunala strategidokumenterna uppdateras så att 	Tillgång till bredband. Ta fram en teknikneutral utbyggnadsplan för kommunal och regional nivå som ska ligga till grund för prioriteringar. Utbyggnadsplanen ska fokusera på: <ul style="list-style-type: none"> fortsatt utbyggnad av Västernorrlands fibernät som stomme för alla bredbandslösningar utökad satsning på radiobaserade tekniker som komplement till
Nationella mål				År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband, vilket innebär att: <ul style="list-style-type: none"> 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s • 1,9 procent av alla 	2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet. Målet för 2023 omfattar tillgången till mobilt bredband och innebär att hela Sverige bör			
EUs mål	Digital kompetens. Minst 80 procent av alla vuxna ska ha grundläggande digitala färdigheter. Minst 20 miljoner anställda specialister inom informations- och		Digitalisering av offentliga tjänster. Alla viktiga offentliga tjänster ska finnas på nätet. Alla ska ha tillgång till sina patientjournaler på nätet och minst fyra av fem	Snabbt internet och infrastruktur. Alla hushåll i EU ska ha uppkoppling i gigabit-hastighet. Alla befolkade områden ska täckas av 5G-nät.	Snabbt internet och infrastruktur. Alla hushåll i EU ska ha uppkoppling i gigabit-hastighet. Alla befolkade områden ska täckas av 5G-nät.			

Bredbandsstrategi för
Örnsköldsviks kommun

För att kartlägga hur de olika strategiska fokusområdena förhåller sig till varandra och vilka som är beroende av vilka gjordes en Cross Impact–analys och en Casual Loop–analys. Detta skapade en sortering och kartlade beroenden mellan de olika strategiska fokusområden vilket skapade systembilden över hur de åtta områdena hänger ihop som presenteras i strategin.

Cross Impact Table									
0 - No impact 3 - Crucial impact									
	Möjliggöra för framtidens digitala näringsliv, industri och välfärdstjänster som bidrar till digital inkludering	Skapa förutsättningar för att alla hushåll och företag i kommunen ska kunna erbjudas snabb, robust och säker	Utökad satsning på alternativa tekniker (radio, satellit och mobilt) som komplement till fiberutbyggnaden	Arbeta proaktivt för att förstå och vara flexibel till framtidens förändrade behov.	Kontinuerlig koordinering av kommunala och regionala insatser inom bredbandsutbyggnad.	Kommunal koordinering i kommunkoncernen av uppkoppling och infrastruktur	Förändra synsätt till bredbandsuppkopplade geografiska områden istället för hushåll	Bygga robusta och säkra bredbandssystem för att alltid kunna vara uppkopplad	Summa
Möjliggöra för framtidens digitala näringsliv, industri och välfärdstjänster som bidrar till digital inkludering		0	1	0	2	0	0	0	3
Skapa förutsättningar för att alla hushåll och företag i kommunen ska kunna erbjudas snabb, robust och säker	3		2	0	0	3	0	0	8
Utökad satsning på alternativa tekniker (radio, satellit och mobilt) som komplement till fiberutbyggnaden	3	3		0	1	1	3	3	14
Arbeta proaktivt för att förstå och vara flexibel till framtidens förändrade behov.	3	0	2		2	2	1	2	12
Kontinuerlig koordinering av kommunala och regionala insatser inom bredbandsutbyggnad.	3	2	2	0		0	2	3	12
Kommunal koordinering i kommunkoncernen av uppkoppling och infrastruktur	2	3	2	0	0		0	2	9
Förändra synsätt till bredbandsuppkopplade geografiska områden istället för hushåll	3	1	3	0	3	2		3	15
Bygga robusta och säkra bredbandssystem för att alltid kunna vara uppkopplad	3	3	1	0	0	0	3		10
Summa	20	12	13	0	8	8	9	13	10

Bilaga 5 Strategiska fokusområden

Örnsköldsviks bredbandsstrategi 2030 Vårt strategiska system

